

Avizul Comitetului Regiunilor privind programul LIFE al UE: Direcții de dezvoltare viitoare

(2011/C 259/10)

COMITETUL REGIUNILOR

- confirmă că programul LIFE și-a dovedit în repetate rânduri utilitatea. Prin urmare, se recomandă prelungirea programului și pe durata următoarei perioade de finanțare, cu un accent deosebit pe componenta biodiversității;
- solicită simplificarea procedurilor administrative, creșterea cotei maxime de cofinanțare, posibilitatea ca costurile de pregătire a proiectului să devină eligibile pentru finanțare în cadrul programului LIFE și posibilitatea ca autoritățile locale și regionale să își utilizeze în totalitate costurile de personal ca resurse proprii;
- solicită ca viitoarea componentă LIFE Biodiversitate să acopere un concept mai amplu al biodiversității. Pentru a juca un rol semnificativ în finanțarea Natura 2000, ea ar trebui să permită și finanțarea activităților periodice de gestiune a siturilor;
- propune ca viitoarea componentă „Mediu” a programului LIFE să continue să rămână un stimulent decisiv pentru autoritățile locale și regionale pentru a promova respectarea reglementărilor înainte ca legislația UE în domeniu să intre în vigoare și pentru a depăși cerințele legislative, pentru a aplica tehnologii inovatoare și soluții ecologice, în cadrul unor proiecte care să conțină un puternic potențial de reproducere pentru eco-inovarea orientată către sectorul public;
- sprijină, în vederea creșterii eficacității programului LIFE, propunerea Comisiei privind posibilitatea creării unor „proiecte LIFE integrate” pe o scară mai largă, care oferă o modalitate eficientă de exploatare a efectului de catalizator al programului LIFE prin crearea unei relații structurate cu alte fonduri ale UE;
- subliniază că noul program LIFE continuă să susțină proiectele de comunicare și informare, insistând mai mult asupra promovării proiectelor în care sunt implicate autoritățile locale și regionale și care au un impact considerabil la nivelul UE.

Raportor	dna Daiva MATONIENĖ (LT-AE), membră a Consiliului local Šiauliai
Document de referință	Comunicarea Comisiei privind examinarea intermediară a Regulamentului LIFE+ COM(2010) 516 final.

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

A. Dispoziții generale

1. consideră că protecția mediului și conservarea biodiversității reprezintă o premisă esențială pentru calitatea vieții în Europa și prin urmare aceste sarcini nu revin numai guvernelor naționale, autorităților locale și regionale sau instituțiilor UE, ci ar trebui să facă parte din preocupările fiecărui cetățean al Europei;

2. subliniază faptul că unul dintre obiectivele Uniunii Europene este promovarea unei creșteri durabile, neinflaționiste, care să țină totodată seama de obiectivele de mediu și că pierderea biodiversității poate avea o influență negativă asupra acesteia; Uniunea însăși dispune de competențe din ce în ce mai extinse în domeniul protecției mediului, acest lucru fiind reflectat și de articolul 192 TFUE, care definește competențele în materie de mediu ale Uniunii;

3. recunoaște că programul LIFE, introdus prin Regulamentul (CEE) nr. 1973/92, actualizat ulterior, care este instrumentul specific de finanțare al UE în materie de protecția mediului, a finanțat până în prezent 3 115 de proiecte de mediu în valoare de 2,2 miliarde EUR ⁽¹⁾, constituind un instrument important pentru sprijinirea și finanțarea unor politici și proiecte locale și regionale dedicate mediului, cu valoare adăugată europeană ⁽²⁾;

4. avertizează împotriva supraestimării posibilităților programului LIFE, cu toată recunoașterea și aprecierea de care se bucură acesta. Cele aproximativ 340 de milioane EUR care stau anual la dispoziția programului pot sprijini o serie de proiecte, dintre care multe au mare potențial, constituind bune exemple și stimulente pentru inițiative de succes în cadrul politicii privind mediul. Această dotare financiară, care reprezintă aproximativ 0,2 % din bugetul anual al UE, nu este însă suficientă pentru a rezolva toate problemele care apar din cauza finanțării insuficiente în cadrul altor programe de mediu sau al altor fonduri ale UE;

5. recunoaște că programul LIFE+ a contribuit substanțial la adoptarea și punerea în aplicare a planurilor de gestiune a mediului, la restaurarea habitatelor valoroase, la refacerea populației unor specii importante și la dezvoltarea rețelei Natura 2000. LIFE+ a contribuit, de asemenea, la crearea de parteneriate și a consolidat astfel structurile de cooperare și a înlesnit schimbul de experiență și de informații între părțile interesate și factorii de decizie politici;

⁽¹⁾ Ultimul instrument financiar pentru mediu (LIFE+) a fost instituit prin Regulamentul (CE) nr. 614/2007, JO L 149 din 9 iunie 2007.

⁽²⁾ Comisia Europeană, DG Mediu 2010: *LIFE Focus „LIFE and local authorities”* („LIFE și autoritățile locale”).

6. solicită dezvoltarea de parteneriate locale, care sunt cele mai potrivite pentru a combina resursele programului LIFE cu alte surse de fonduri naționale și ale UE;

7. subliniază că noile provocări ecologice, pierderea continuă a biodiversității și dezvoltarea UE reprezintă noi provocări pentru protecția a mediului la nivel european, pentru care vor trebui găsite cât mai repede cu puțință soluții efective, care să fie puse în practică în cadrul noii perspective financiare;

8. este convins că autoritățile locale și regionale europene joacă un rol indispensabil în punerea în aplicare a legislației UE în materie de mediu și în sensibilizarea unui public mai larg cu privire la eco-inovare și cele mai bune practici în domeniu;

9. recomandă să se acorde prioritate maximă conservării biodiversității în toate domeniile politicii de mediu a UE. Deoarece protecția biodiversității constituie o temă transversală, trebuie, de asemenea, să se asigure că se ține seama de aceasta în toate domeniile politice centrale;

10. solicită ca politica de mediu a UE să răspundă noilor provocări legate de dezvoltarea rapidă a organismelor modificate genetic (OMG) și de consecințele acesteia asupra speciilor indigene, care nu au fost încă analizate în amănunt;

11. constată că în anumite condiții pot apărea conflicte între obiectivele politicii de conservare a biodiversității și cele aparținând altor elemente de dezvoltare durabilă. Ținând seama de asemenea conflicte posibile între obiective, consideră că este foarte important să se asigure o coordonare mai flexibilă între diferitele obiective de mediu în cadrul noii perioade de programare și să se asigure coerența tuturor măsurilor luate, astfel încât normele și măsurile dintr-un domeniu să nu ducă la înrăutățiri într-un alt domeniu sau chiar la rezultate generale mai slabe;

12. subliniază că deși proiectele LIFE urmăresc în mod clar obiective privind mediul, ele au în același timp potențialul de a genera beneficii socio-economice pentru comunitățile locale, inclusiv de a oferi servicii ecosistemice prin proiectele din cadrul componentei „Natură și biodiversitate” a programului LIFE. CoR salută descrierea acestor beneficii potențiale în formularele de candidatură pentru proiectele LIFE, așa cum au fost introduse începând cu acest an. Acest lucru ar trebui să permită Comisiei Europene elaborarea unor rapoarte care să conțină o serie cuprinzătoare de indicatori de rezultat pentru ansamblul programului LIFE;

13. este convins că prin componenta „Natură și biodiversitate” a programului LIFE+ s-a adus o contribuție substanțială la punerea în aplicare a directivelor „Păsări” și Habitare și cel puțin câteva din obiectivele fixate în Comunicarea Comisiei intitulată „Oprirea reducerii biodiversității până în anul 2010 și mai departe” au fost atinse. Programul LIFE+ nu acoperă însă decât o parte din măsurile prevăzute de aceste două directive, iar pierderea biodiversității rămâne un domeniu care necesită o atenție deosebită;

14. solicită din acest motiv ca programul LIFE+ să rămână o parte esențială a politicii de mediu a UE, cu un accent deosebit pe componenta biodiversității, și să fie depuse toate eforturile posibile pentru a realiza obiectivele privind oprirea pierderii biodiversității stabilite pentru perioada până în 2020;

15. atrage atenția asupra cazului specific al regiunilor ultra-periferice (RUP), care au cea mai mare contribuție netă la biodiversitate de pe întreg teritoriul UE și care dispun de peste două sute de situri de importanță comunitară (SIC) în cadrul rețelei Natura 2000, fiind astfel regiuni imposibil de ignorat în contextul obiectivului de oprire a pierderii biodiversității;

16. salută propunerea Comisiei de creare a „Cadrelor de acțiune prioritare Natura 2000” (CAP) pentru finanțarea Natura 2000, cum ar fi planurile de macrogestiune la nivel regional și național, pentru a stabili un cadru clar și obligatoriu pentru alte fonduri UE și contribuții naționale destinate finanțării conservării siturilor Natura 2000 și a speciilor prioritare în teritorii definite ⁽³⁾;

B. Recomandări pentru evaluarea intermediară a programului LIFE+

17. subliniază că recenta criză economică și socială a generat, de asemenea, provocări multiple pentru planurile autorităților locale și regionale privind cofinanțarea diferitelor inițiative, inclusiv a acelor privind conservarea biodiversității. În acest sens, CoR invită autoritățile naționale și instituțiile UE să împărtășească și să pună în aplicare cele mai bune practici în acest domeniu, cum ar fi de exemplu modelul polonez de bune practici, în cazul căruia guvernul național a creat un fond național care garantează proiectelor LIFE aprobate finanțarea adecvată ⁽⁴⁾;

18. salută introducerea unor alocații naționale orientative în cadrul LIFE+, în mod special dacă această măsură va fi una temporară, menită să sporească numărul de cereri aprobate din noile state membre. În același timp, CoR solicită ca natura temporară a acestei măsuri să fie indicată explicit și solicită Comisiei Europene să-și continue eforturile de sprijinire prin acțiuni de formare a punctelor naționale de contact și a statelor membre care atrag mai puține fonduri; de asemenea,

CoR solicită statelor membre să extindă capacitatea punctelor naționale și regionale de contact, în vederea sprijinirii active a candidaților;

19. insistă asupra necesității de a acorda suficientă atenție intereselor autorităților locale și regionale afectate de această reglementare, de a oferi un grad suficient de flexibilitate în stabilirea priorităților CAP și de a oferi autorităților regionale posibilitatea de a-și asuma răspundere pentru programele CAP și de a deveni astfel beneficiari ai acestei noi măsuri;

20. invită Comisia Europeană să continue să-și îmbunătățească contribuția în cadrul componentei „Politică și guvernare în domeniul mediului” în cadrul LIFE+ pentru finanțarea unor proiecte de promovare a respectării reglementărilor, care să identifice, înaintea derulării procesului legislativ, resursele necesare aplicării noii legislații UE, proiectele-pilot de achiziții ecologice capabile să testeze fezabilitatea unor programe ecologice de achiziții publice de anvergură în orașe și regiuni, precum și proiecte care să demonstreze eficiența în utilizarea resurselor, creșterea ecologică și producția durabilă;

21. subliniază că ar trebui create posibilități suplimentare pentru finanțarea unor inițiative de mediu ale organizațiilor neguvernamentale, care să permită participarea efectivă a societății civile la punerea în aplicare a legislației UE privind mediul, să sensibilizeze opinia publică cu privire la protecția mediului printr-o mai mare implicare în definirea noilor obiective și identificarea celor mai bune practici și a know-how-ului relevant;

22. atrage atenția asupra faptului că o mare parte din inițiativele din cadrul componentei „Natură” au fost dedicate în mod exclusiv unor specii pe cale de dispariție, despre care opinia publică a fost informată pe larg (de exemplu ursul brun – *Ursus arctos*, boul de baltă – *Bombina bombina* sau fluturele auriu – *Euphydryas aurinia*). Pe de altă parte, un număr mare de alte specii pe cale de dispariție nu s-au bucurat de atenția opiniei publice. Se recomandă ca îmbunătățirile aduse programului LIFE+, să urmărească utilizarea acestuia și pentru protecția altor specii, mai puțin cunoscute;

23. reamintește că, în conformitate cu cerințele actuale în vigoare, proiectele din cadrul componentei „Natură” trebuie să fie exemplare și/sau inovatoare. În multe cazuri însă, conservarea biodiversității nu trebuie să aibă un caracter inovator, ci trebuie să stea sub semnul continuității muncii începute, al colectării și diseminării rezultatelor bune obținute. De aceea, ar fi deosebit de important ca acordarea de fonduri pentru proiectele din cadrul acestei componente să pună mai puțin accent pe caracterul lor exemplar și inovator, și mai mult accent pe necesitățile specifice zonelor Natura 2000 și pe conservarea biodiversității în anumite zone geografice. Ar trebui să fie suficient ca acestea să opereze pe baza unor proceduri exemplare, care pot fi apoi transferate și aplicate și în alte regiuni;

⁽³⁾ În conformitate cu articolul 8 din Directiva „Habitare”. Comisia Europeană, LIFEnews 2010 „LIFE Natură și biodiversitate: cum arată viitorul comun?”.

⁽⁴⁾ Comisia Europeană, LIFEnews 2010 „LIFE Natură și biodiversitate: cum arată viitorul comun?”.

24. subliniază că, ținând seama de provocările cu care se confruntă autoritățile locale și regionale și întreaga societate în noile state membre în procesul de adaptare la condițiile impuse de apartenența la UE, se recomandă o sprijinire mai activă a punerii în aplicare a programului LIFE+ și a altor programe specifice în aceste țări;

25. reamintește că în vederea obținerii unei sinergii maxime se recomandă să se depună eforturi pentru coordonarea, de fiecare dată când acest lucru este posibil, a programului LIFE+ cu celelalte programe UE dedicate în mod direct sau indirect protecției mediului, de exemplu cu cel de-al șaptelea Program-cadru de cercetare, cu Programul-cadru pentru competitivitate și inovare, cu Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), cu fondurile structurale și Fondul de coeziune;

26. menționează beneficiile aduse de promovarea participării sectorului privat la inițiativele privind conservarea biodiversității și de susținerea ideii că obiectivele programului LIFE+ contribuie la dezvoltarea economică durabilă și responsabilă din punct de vedere social;

27. atrage atenția asupra avantajelor unei implicări mai ample a sectorului universitar în activitățile din cadrul programului LIFE și încurajează cooperarea cu principalii beneficiari ai acestuia, dat fiind că cercetătorii pot contribui cu cele mai recente cunoștințe științifice în domeniu și cu o viziune nouă asupra provocărilor comune;

C. Programul LIFE+ în noua perioadă de finanțare

28. subliniază importanța unei finanțări corespunzătoare, în noua perioadă financiară, a inițiativelor de protecție a mediului în Europa, pentru a garanta astfel conservarea diversității biologice, pentru a asigura cetățenilor Europei un mediu înconjurător de înaltă calitate și pentru a contribui la sensibilizarea oamenilor din întreaga lume față de protecția mediului;

29. reamintește că, așa cum arată practica, există un număr nelimitat de probleme de mediu și de obicei fondurile pentru rezolvarea acestora lipsesc. De aceea, toate măsurile luate în vederea protecției mediului și conservării biodiversității ar trebui să fie deosebit de eficiente. Una dintre condițiile principale pentru o Europă eficientă, care este la înălțimea propriului motto „unitate în diversitate”, o reprezintă flexibilitatea mijloacelor de finanțare utilizate, astfel încât părțile interesate din diferite state și regiuni ale Europei să poată obține un maxim de valoare adăugată din finanțarea Uniunii, ținând seama de condițiile de la fața locului;

30. atrage atenția că – astăzi ca și în viitor – autorităților locale și regionale le revine un rol fundamental în a asigura cetățenilor Europei un mediu de înaltă calitate, caracterizat de o biodiversitate bogată. De aceea, trebuie luate în mod prioritar măsuri pentru ca autoritățile locale și regionale să poată utiliza diferitele instrumente de protecție a mediului și să se poată implica la maximum în elaborarea și îmbunătățirea acestora;

31. confirmă că programul LIFE, adoptat în 1992, și-a dovedit în repetate rânduri utilitatea. Se recomandă deci prelungirea programului și pe durata următoarei perioade de finanțare, ținând seama într-un mod cât mai cuprinzător cu putință de experiențele pozitive și negative acumulate în perioada de finanțare în curs;

Prioritățile privind dezvoltarea unui nou program LIFE

32. ia notă de rezultatele consultărilor publice privind viitorul programului LIFE⁽⁵⁾, care arată că autoritățile regionale și locale au identificat două modalități extrem de eficiente de îmbunătățire a politicii locale de mediu și a punerii sale în aplicare: pe de o parte, sensibilizarea cu privire la problemele de mediu și nevoia de soluții în rândul diferiților actori, pe de altă parte promovarea inovării în materie de tehnici care să permită o gestionare mai bună a mediului, în special la nivelul autorităților competente. Prin urmare, îndeamnă Comisia să continue consolidarea competențelor de gestionare ale ALR și sensibilizarea opiniei publice, ca o chestiune de maximă prioritate a oricărei reforme a programului LIFE;

33. își exprimă convingerea fermă că programul LIFE va rămâne instrumentul financiar principal pentru protecția naturii și a biodiversității și în noua perioadă de programare și că acesta va fi caracterizat printr-un bun raport cost-eficiență și o calitate deosebită a proiectelor și programelor. Astfel, orice îmbunătățire a programului ar trebui să se concentreze asupra simplificării procedurilor administrative și a procedurilor de depunere a candidaturii, făcându-l accesibil unui număr cât mai mare de candidați eligibili;

34. pentru ca autoritățile locale și regionale să poată utiliza și mai bine programul LIFE, solicită ca în noua perioadă de finanțare a LIFE+ să li se permită din nou acestora, precum și altor organizații publice să își utilizeze în totalitate costurile de personal ca resurse proprii;

35. subliniază că este posibil ca realizarea deplină a obiectivelor programului LIFE să fi fost ținută în loc și de lentoarea procedurilor administrative și rata scăzută de cofinanțare (de obicei 50 %, cu eventuale excepții pentru LIFE+ Natura). Programul ar trebui deci să analizeze posibilitățile de simplificare a procedurilor administrative (depunerea candidaturii, punerea în aplicare, posibilitatea de a selecționa proiecte mai mici) și să mărească rata maximă de cofinanțare;

36. amintește diferențele existente încă între vechile și noile state membre în ceea ce privește nivelul de informare și capacitățile financiare; de aceea, pentru a garanta disponibilitatea programului, recomandă dezvoltarea unor mecanisme adecvate de sprijinire specială a candidaților și beneficiarilor din noile state membre. Această asistență ar trebui să se concentreze asupra dezvoltării propunerilor de proiecte și asupra chestiunilor administrative și ar putea fi organizată prin consolidarea sistemului punctelor naționale de contact sau prin înființarea unor puncte de contact regionale, acolo unde acestea încă nu există;

⁽⁵⁾ Raportul „Evaluarea impactului teritorial generat de instrumentul Life+ al UE”, elaborat de Comitetul Regiunilor, mai 2011.

37. propune ca procedurile de depunere a candidaturii să țină seama de aspectele legate de durabilitate și să utilizeze posibilitățile disponibile în materie de tehnologie a informațiilor. În mod concret, se recomandă dezvoltarea unor proceduri on-line de depunere a candidaturii, de evaluare și comunicare între candidați și organizațiile de gestiune, care să includă și un sistem on-line de înregistrare și furnizare a datelor de către candidați;

38. solicită să se acorde o atenție specială procesului de evaluare a proiectelor depuse, care în prezent necesită aproximativ un an și jumătate între cererea de ofertă și începerea unui proiect. Din acest punct de vedere s-ar putea face apel la bunele practici de gestiune utilizate de „secretariatele tehnice comune” ale programelor de cooperare teritorială cele mai performante;

39. atrage atenția asupra faptului că în paralel cu facilitarea procedurilor de candidatură și aplicarea practicilor programelor de cooperare teritorială, costurile de pregătire a proiectului trebuie să devină eligibile pentru finanțarea prin programul LIFE sau să fie compensate prin acordarea unei sume forfetare (de exemplu pe baza bugetului pentru proiectul total) în cazul aprobării proiectului;

40. menționează că noile proceduri de punere în aplicare a programului LIFE ar trebui să fie simplificate în măsura posibilităților, pentru a asigura că proiectele finanțate în cadrul programului nu se concentrează asupra unor chestiuni de contabilitate, ci sunt dedicate protecției mediului și activităților de informare;

41. reamintește că organizațiile societății civile vor continua să joace un rol la fel de important în cadrul inițiativelor privind protecția mediului și biodiversității. Noul program LIFE ar trebui astfel să includă o puternică componentă dedicată organizațiilor neguvernamentale și informării opiniei publice. În același timp este important să se asigure posibilitatea ca micile organizații neguvernamentale de la nivel local și oamenii de știință să beneficieze, de asemenea, de program;

42. subliniază importanța faptului că orice modificare în cadrul programului LIFE+ ar trebui să țină seama de contradicția majoră între măsurile de protecție a biodiversității, pe de o parte, și rezultatele tangibile, pe de altă parte: deseori, proiectele sunt de scurtă durată, pe când rezultatele devin vizibile numai după o perioadă mai lungă. De aceea trebuie aplicate metode adecvate de evaluare;

43. solicită definirea LIFE+ conform unor obiective mai ușor de identificat și de atins. Aceasta impune ca accentual să se pună mai degrabă pe rezultate decât pe evaluarea succesului pe baza caracterului regulat al cheltuielilor;

44. propune ca, în măsura în care programul este orientat către obiective pe termen lung, candidații să fie încurajați să pună în aplicare și/sau să finanțeze activitățile menite să asigure o continuare eficace după terminarea proiectului, care să includă monitorizarea efectelor pe termen lung ale proiectului. O asemenea încurajare ar putea consta în

acordarea unor puncte suplimentare la evaluare acelor candidați care definesc un sistem de măsuri de continuare în dosarul de candidatură și se angajează să îl finanțeze din resurse proprii;

45. menționează că noul program LIFE+ trebuie să conțină, de asemenea, o identificare a proiectelor care sunt conforme cu obiectivele strategiilor regionale, cum ar fi Strategia privind Marea Baltică;

46. pe baza experienței practice, este convins că acordarea de subvenții pentru acțiuni este mecanismul cel mai eficient și trebuie să rămână instrumentul principal al finanțării prin programul LIFE, pentru a sprijini autoritățile locale și regionale în activitățile și investițiile lor în domeniul politicii de protecție a mediului. Ar putea fi examinată, de asemenea, utilizarea unor instrumente de finanțare inovatoare, în special în domeniul de mediu al programului LIFE, însă aceste instrumente ar trebui utilizate – dacă este cazul – în mod suplimentar, și nu în locul finanțării directe a proiectelor;

Administrarea programului

47. consideră că actuala gestiune centralizată a programului LIFE și-a dovedit eficacitatea, caracterizându-se printr-o pondere relativ redusă a cheltuielilor de administrare în cadrul fondurilor programului și prin urmare CoR își reafirmă opoziția exprimată deja față de „renaționalizarea” instrumentului⁽⁶⁾ și recomandă continuarea viitorului program LIFE cu un sistem de gestiune centralizat, coordonat de Comisia Europeană;

48. declară că, în condițiile în care pe durata desfășurării proiectului poate fi foarte dificil să se obțină rezultate specifice la nivelul unui ecosistem, ar trebui ca în noua perioadă de finanțare, evaluarea proiectelor din cadrul LIFE+ să se efectueze ținând cont de acest fapt. Totuși, atenția trebuie îndreptată nu atât către rezultatele obținute în cursul perioadei de raportare, ci mai degrabă către măsurile propuse în cadrul proiectelor, amploarea și eventualul lor impact pe termen lung;

49. solicită ca noul program LIFE să fie suficient de flexibil și coordonat cu alte instrumente de sprijin, care conțin componente ecologice, chiar dacă acestea nu au o legătură directă cu protecția mediului;

50. consideră că este necesară promovarea unei strategii comune, coerente care să concilieze ocrotirea naturii cu dezvoltarea rurală, mai ales în acele teritorii din cadrul rețelei Natura 2000 care sunt utilizate în mod intensiv pentru agricultură și creșterea animalelor, și subliniază necesitatea de a se urmări o coordonare efectivă cu viitoarele instrumente ale PAC, care, în mod probabil, va include ideea de competitivitate din punct de vedere al mediului;

51. salută ideea ca autoritățile regionale să fie responsabile pentru CAP și insistă asupra necesității de a garanta o anumită marjă de manevră pentru modificări ulterioare cu privire la prioritățile acestor programe;

⁽⁶⁾ CdR 253/2004 fin.

Structura noului program LIFE

52. sprijină poziția Consiliului care a subliniat „necesitatea tuturor componentelor sale” și prin urmare, subliniază că este important ca programul să se reflecte în cadrul financiar al UE, „ținând seama de sinergiile cu alte instrumente financiare ale UE care contribuie la îndeplinirea obiectivelor sale de mediu” (7);

53. solicită, ca o cerință minimă, ca programul LIFE să fie conectat în mod formal cu noul cadru strategic comun;

54. sugerează ca viitorul program LIFE să păstreze o structură similară cu cel actual, care a include trei componente: *LIFE Biodiversitate* (incluzând actuala componentă LIFE+ Natură și biodiversitate), *LIFE Mediu* și *LIFE Guvernanță* (incluzând actuala componentă LIFE+ Informare și comunicare);

LIFE Biodiversitate

55. solicită ca viitoarea componentă LIFE Biodiversitate să nu se limiteze la Natura 2000, ci să acopere un concept mai amplu al biodiversității. Biodiversitatea s-a transformat într-un concept mai larg, care acoperă aspecte precum serviciile ecosistemice, infrastructurile ecologice, speciile alogene invazive etc. Cu toate că o bună parte a acestor aspecte poate fi tratată în cadrul Natura 2000, care trebuie să rămână conceptul de bază, alte aspecte nu sunt deloc sau sunt insuficient abordate, ceea ce confirmă necesitatea unei concepții mai ample asupra biodiversității;

56. declară că, pentru a juca un rol semnificativ în finanțarea Natura 2000, programul LIFE ar trebui să permită și finanțarea activităților periodice de gestiune a siturilor, fără să fie limitat la proiecte de bune practici sau la proiecte inovatoare, așa cum prevede articolul 3 din Regulamentul LIFE+; în interesul unui nivel ridicat de calitate al proiectelor și al activităților finanțate, programul LIFE ar trebui să conțină însă standarde minime pentru propunerile de proiecte, monitorizarea acestora și comunicarea rezultatelor către public;

LIFE Mediu

57. propune ca viitoarea componentă „Mediu” a programului LIFE să rămână un stimulent decisiv pentru autoritățile locale și regionale care doresc să depășească cerințele legislative și să aplice tehnologii inovatoare și soluții ecologice. Această componentă ar putea acoperi investițiile inițiale, oferind astfel beneficii pe termen lung (8);

58. reamintește că, ținând cont de fondurile limitate, sprijinul acordat prin programul LIFE poate fi continuat numai într-un număr limitat de autorități locale și regionale, în timp ce punerea în aplicare a *acquis*-ului cuprinde majoritatea localităților și regiunilor. Astfel, viitoarele proiecte LIFE ar trebui să

aibă un puternic potențial de reproducere în materie de eco-inovare orientată către sectorul public (9), în timp ce creșterea vizibilității componentei LIFE Mediu ar trebui la rândul ei să facă parte dintre priorități;

59. subliniază că viitoarea componentă LIFE Mediu ar trebui să se dedice unei game tematice mai largi (10) și să fie deschisă provocărilor și șanselor unice din regiunile pe care le acoperă. Criteriile de selecție trebuie să se bazeze atât pe recunoașterea obiectivelor strategice ale programului, cât și pe prioritățile locale ale potențialilor beneficiari. În vederea păstrării caracterului durabil, programul LIFE ar putea stabili priorități la fiecare doi ani pentru fiecare domeniu tematic, legate de prioritățile UE;

60. solicită ca noua componentă LIFE „Mediu” să sprijine proiectele de gestiune integrată a mediului ale autorităților locale și regionale, dar să și promoveze respectarea reglementărilor înainte ca legislația UE în domeniu să intre în vigoare;

61. ia notă de discuțiile actuale privind eficacitatea menținerii a două instrumente separate pentru finanțarea eco-inovării (11), ambele fiind gestionate de către DG Mediu. Astfel, CoR solicită Comisiei Europene să analizeze acest aspect în cadrul analizei de impact a viitorului program LIFE, ținând seama de faptul că cele două instrumente se adresează în prezent unor obiective diferite și servesc beneficiari diferiți (12). Astfel, orice decizie care va fi luată în urma acestei dezbateri va trebui să garanteze că autoritățile locale și regionale vor continua să se afle printre beneficiari în calitate de actori care joacă un rol indispensabil în difuzarea celor mai bune practici în materie de mediu către un public mai larg, fiind în contact cu cetățenii și deci fiind capabile să-i sensibilizeze pe aceștia și să promoveze schimbări de comportament;

LIFE Guvernanță

62. solicită ca viitoarea componentă LIFE Guvernanță să includă promovarea difuzării cunoștințelor pentru punerea în aplicare și respectarea legislației UE din domeniul mediului prin susținerea rețelelor, formării și proiectelor de schimb de bune practici la nivel european, cum ar fi IMPEL sau proiectul LIFE+ „Capitalele europene ale biodiversității” (13)

63. solicită reexaminarea finanțării ONG-urilor de mediu în cadrul componentei LIFE Guvernanță, pentru a sprijini mai eficient rolul acestora de a asigura o participare echilibrată a părților interesate în procesul de elaborare a politicilor UE. O asemenea reexaminare ar include transformarea sistemului anual de subvenții de funcționare într-un sistem multianual, precum și o creștere a numărului de state membre cuprinse în parteneriate de proiect specifice, care pun astfel la dispoziție experiența de la fața locului și rețelele necesare;

(7) Concluziile Consiliului Mediu din 20 decembrie 2010.

(8) CdR 164/2010 fin.

(9) CLRE 02/2011: Răspuns la consultarea privind un viitor instrument de finanțare UE pentru mediu.

(10) CdR 253/2004 fin.

(11) Componenta eco-inovării în cadrul Programului de competitivitate și inovare (CIP) și componenta Politică de mediu și guvernanță din cadrul LIFE+.

(12) Comisia Europeană, LIFEnews 2010 „Evoluția componentei LIFE Mediu: trecut, prezent și viitor”.

(13) CdR 164/2010 fin și CdR 112/2010 fin.

64. reiterează solicitarea adresată Comisiei Europene de a „examina posibilitatea extinderii conceptului de Pact al Primarilor la alte domenii politice esențiale în materie de protecție a mediului, precum biodiversitatea, deșeurile și apa, poluarea sonoră și a aerului, precum și amenajarea teritoriului”⁽¹⁴⁾, mai ales prin viitoarea finanțare în cadrul programului LIFE a extinderii conceptului de Pact al Primarilor astfel încât să nu se refere doar la localități eficiente din punct de vedere energetic, ci și la localități ecologice și eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor;

Programe pe scară mai largă

65. sprijină, în vederea creșterii eficacității programului LIFE și a reducerii costurilor administrative, propunerea Comisiei privind posibilitatea creării unor „proiecte LIFE integrate” pe o scară mai largă, respectiv a unor „Programe LIFE de acțiune” în calitate de noi categorii de proiecte LIFE. Proiectele de acest tip ar putea fi utilizate pentru abordarea unei game largi de probleme, în special în domeniile gestionării apelor dulci, naturii și conservării biodiversității, precum și ale utilizării resurselor și gestionării deșeurilor⁽¹⁵⁾. Totuși, proiectele tradiționale LIFE autonome ar trebui păstrate, întrucât ele permit ONG-urilor locale mai mici, părților interesate și autorităților să devină beneficiari;

66. consideră că proiectele integrate ar putea prevedea posibilitatea de a acorda sprijin unei teme specifice sau unei părți însemnate a teritoriului unei regiuni sau al unui stat membru (de exemplu refacerea zonelor umede în bazinul unui râu, activități dedicate unor specii amenințate de-a lungul rutei lor de migrație, dezvoltarea de planuri de gestiune a siturilor și punerea în aplicare a acestora pentru toate siturile Natura 2000 din regiune sau pentru cele similare, prin intermediul unui cadru de acțiune prioritară Natura 2000);

67. propune ca proiectele integrate să poată include și cadrul și orientările pentru elaborarea unor proiecte LIFE individuale sau a altor proiecte, incluzând o planificare care să permită combinarea altor fonduri UE, naționale, regionale, locale sau private pentru finanțarea activităților propuse; aceste proiecte pot fi dedicate și creării de grupuri de lucru stabile din echipe provenind din diverse țări pentru a analiza rezultatele pe termen mediu și lung ale experiențelor convergente în materie de proiecte LIFE realizate în prealabil, prin crearea de rețele prin intermediul ședințelor, congreselor, platformelor virtuale sau altor forme de comunicare;

68. solicită ca autoritățile publice, organizațiile neguvernamentale și părțile interesate, care operează la nivel regional sau național, și parteneriatele încheiate între acestea să fie eligibile pentru proiectele integrate în calitate de beneficiari; de asemenea, se recomandă ca proiectele să se întindă pe intervale de timp mai mari (de exemplu 5-10 ani), astfel încât să fie posibilă dezvoltarea și punerea în aplicare a unor proiecte individuale LIFE;

69. subliniază valoarea adăugată a acestor proiecte integrate, în special rolul major pe care îl conferă autorităților regionale în calitate de potențiali beneficiari principali, fiind știut că acestea sunt de regulă și autoritățile competente însărcinate cu

finanțarea dezvoltării rurale, a programelor operaționale pentru fondurile structurale și a viitoarelor cadre de acțiune prioritară Natura 2000. Mai mult, asemenea proiecte oferă o modalitate eficientă de promovare a complementarităților și exploatează la maxim efectul de catalizator al programului LIFE: ele stabilesc o relație structurată cu alte fonduri UE și dezvoltă idei de proiecte în acest sens, promovând mobilizarea contribuțiilor mult mai mari ale acestora la realizarea obiectivelor de mediu. Astfel s-ar putea răspunde și problemelor actuale de subutilizare a fondurilor structurale ale UE în domeniile biodiversității și mediului, problemă care a fost abordată de către CoR în cadrul unor avize precedente⁽¹⁶⁾;

Dominiul de aplicare teritorială al noului program LIFE

70. solicită ca programul LIFE+ să țină seama de faptul că provocările legate de biodiversitate depășesc deseori frontierele externe ale UE. Se recomandă deci să fie prevăzută posibilitatea de a extinde anumite activități și în statele aflate în imediata vecinătate a UE;

Măsurile de informare, diseminare și promovare

71. consideră drept satisfăcătoare rezultatele evaluării intermediare a LIFE+, care arată că autoritățile publice și agențiile de dezvoltare au constituit grupul de beneficiari cel mai numeros pentru toate cele trei componente LIFE+ (42 % beneficiari principali în 2007 și 2008, cu o cotă de 51 % în cadrul componenteii Natură și biodiversitate)⁽¹⁷⁾ și insistă din nou asupra faptului că trebuie promovată participarea activă a autorităților locale și regionale la protecția mediului și conservarea biodiversității;

72. solicită să se îmbunătățească politicile de informare la nivel național, în vederea sensibilizării potențialilor participanți cu privire la perspectivele oferite de programul LIFE+. În acest sens, pe baza principiului subsidiarității și a diferențelor evidente dintre statele membre, politica de informare ar trebui să fie descentralizată, astfel încât să se dezvolte centre naționale de informare și să se organizeze, în anumite cazuri, campanii de informare despre program și la nivel regional;

73. solicită ca viitorul program LIFE să prevadă subvenții de funcționare destinate rețelelor autorităților locale și regionale care se angajează să promoveze activ programul LIFE în rândul localităților și regiunilor⁽¹⁸⁾;

74. subliniază că noul program LIFE continuă să ofere sprijin pentru proiectele de comunicare și informare, cu o abordare amplă a programelor de educare și informare, care implică autoritățile locale și regionale și care au un impact considerabil la nivelul UE;

75. constată că, pentru a obține o valoare adăugată suplimentară din comunicare, programul ar trebui să pună un accent sporit pe activitățile de comunicare mai punctuale și deci mai eficiente în cadrul fiecărui proiect LIFE. În special, aceste activități ar trebui să vizeze mai ales consolidarea capacităților, formarea și implicarea principalelor părți interesate, în loc de a se limita la informarea publicului larg prin broșuri sau panouri indicatoare;

⁽¹⁴⁾ CdR 164/2010 fin.

⁽¹⁵⁾ Raportul „Evaluarea impactului teritorial generat de instrumentul Life+ al UE”, a se vedea mai sus.

⁽¹⁶⁾ CdR 112/2010 fin.

⁽¹⁷⁾ SEC(2010) 1120 final.

⁽¹⁸⁾ CLRE 02/2011.

76. reamintește că inițiativele de difuzare a informațiilor despre programul LIFE+ lansate de organizațiile neguvernamentale au fost îndreptate doar către finanțarea ONG-urilor europene, cu sediul la Bruxelles. În anul 2007, la nivelul întregii UE au fost astfel finanțate 30 de organizații neguvernamentale, în 2008 33, iar în anul următorul 32. În ciuda faptului că majoritatea acestor organizații fac parte dintr-o structură de tip rețea, este evident că finanțarea este insuficientă. Prin urmare este foarte important ca organizațiile active în statele membre, mai ales la nivel local, să beneficieze de mai mult sprijin, întrucât acestea cunosc de regulă cel mai bine necesitățile de la fața locului;

77. recomandă ca, pentru a asigura succesul campaniilor de informare desfășurate de ONG-uri, acestor organizații să li se dea posibilitatea de a-și concentra eforturile asupra muncii lor

propriu-zise de protecție a mediului și de informare, în loc să se confrunte cu chestiuni legate de depunerea candidaturilor și de contabilitate. De asemenea, ar fi oportun să se solicite Comisiei să încheie acorduri cu o durată mai mare, de cel puțin doi până la trei ani;

78. se angajează în continuare să difuzeze informații privind posibilitățile oferite de programul LIFE+, să promoveze participarea actorilor locali la acest program, să se consulte în acest sens cu autoritățile locale și regionale din Europa și, în baza experienței practice, să formuleze recomandări adresate Comisiei privind posibilitățile de ameliorare a programului și privind posibilitatea ca UE să elaboreze instrumente suplimentare destinate „naturii și biodiversității”, care să funcționeze în paralel cu noul instrument LIFE.

Bruxelles, 1 iulie 2011

Președinta
Comitetului Regiunilor
Mercedes BRESSO
